

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Кін 12.2 «ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ»
ОПП «Організація діяльності кінологічних підрозділів
Державної прикордонної служби України»**

Рівень вищої освіти: I (бакалаврський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 252 Безпека державного кордону

Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психологія особистості та психологія розвитку» є дисципліною вільного вибору курсанта ОПП «Організація діяльності кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України». Вивчається протягом 7-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців систематизованих знань, теоретичних знань та практичних умінь стосовно психології особистості та її психічного розвитку, які дозволять їм адекватно та ефективно застосовувати отримані знання у подальшій професійній діяльності та повсякденному житті.

Основне завдання навчальної дисципліни – засвоєння курсантами знань про структуру особистості та розкриття основного змісту наукових підходів щодо психології особистості та психічного розвитку, а також навчити курсантів аналізувати психологічні аспекти розвитку особистості на різних етапах її життєдіяльності та вміти надавати психологічну допомогу.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

- основні питання теорії і практики психологічної науки, а саме психології особистості та психічного розвитку;
- наукові підходи щодо вивчення особистості та особливості її психічного розвитку;
- форми надання психологічної допомоги представниками різних вікових періодів;
- особливості психічного розвитку;

вміти:

- аналізувати зміст наукових підходів щодо вивчення психології особистості та її психічного розвитку;
- на основі власних спостережень, використовуючи різноманітні ознаки, надавати психологічну допомогу людям, які опинилися в складних життєвих ситуаціях;
- проводити психодіагностику рівня розвитку особистості;
- вибудовувати особисті плани та надавати допомогу іншим у їх розробці;
- використовувати психологічні прийоми розвитку впевненості в собі, творчого потенціалу як для власного вдосконалення, так і для надання психологічної допомоги іншим;
- використовувати методи подолання життєвих криз і розвитку емоційної стійкості людини;
- корегувати агресивні манери поведінки тощо.

ознайомитись:

- з дослідженнями з питань розвитку та становлення психології особистості та психічного розвитку;

- з місцем і роллю психології особистості в системі сучасної світової психологічної науки, із зв'язками психології особистості з іншими психологічними галузями та науковими дисциплінами;
- із змістом і спрямованістю основних завдань і перспектив розвитку психології особистості на сучасному етапі, орієнтуватися в провідних методологічних проблемах і способах їх тлумачення вітчизняними та зарубіжними вченими.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до спеціальності, Загальна психологія з практикумом.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю					
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	курсова робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота
за заочною формою навчання																									
4	VII	4	120	50	26			2		18				4	30	20	12					40		+	
Усього за дисципліну		4	120	50	26			2		18				4	30	20	12					40		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН2.1; МН3.1; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.2; МК2.2; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.3; МК4.4.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-2	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-4	Здатність планувати та управляти часом.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-7	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-12	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
СК-1	Здатність застосовувати правові засади функціонування держави і основи законодавства України, що стосуються повноважень держави, прав людини для забезпечення національної безпеки України, безпеки державного кордону, збройної боротьби та захисту демократичних цінностей.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-2	Здатність використовувати історичний досвід війн та воєнних конфліктів, підтримувати традиції прикордонної служби.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

Шифр	Компетентність	Методи контролю
	ефективність.	
СК-5	Здатність формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-6	Здатність збирати, обробляти, оцінювати й аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати методи обробки інформації, профілювання ризиків, кримінального аналізу та криміналістики, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для оцінки обстановки, прийняття рішень та оцінки ефективності застосування підрозділів.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-8	Здатність здійснювати управління підрозділом в ході підготовки та ведення різних форм оперативно-службових дій, видів бою в різних умовах.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-13	Здатність урахувати психологічні та інших особливості поведінки людей та їх вплив на виконання функції охорони державного кордону.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
СК-14	Здатність адекватно діяти в умовах фізичних перевантажень, емоційно-негативних явищ, здійснювати управління стресовими ситуаціями та конфліктами, у тому числі в загрозливих і критичних ситуаціях, використовувати прийоми психологічної розрядки.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-4	Розуміти основні положення теорій управління, безпеки державного кордону, збройної боротьби, зміст правоохоронної діяльності, тенденції їх розвитку та значення	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
	для вирішення професійних завдань.		
ПРН-10	Організовувати заходи щодо безпеки життєдіяльності підрозділу та персоналу в різних умовах.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-14	Оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, впливу, уразливості, ризику; прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противника.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-17	Слідувати стандартам Європейського кодексу етики правоохоронця та Національним нормам етики прикордонників, принципам дотримання прав людини, вимогам стандартів культури прикордонної служби та прикордонного контролю, принципам свободи та права; здоровому способу життя.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-18	Організовувати заходи морально-психологічного забезпечення персоналу.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-24	Застосовувати психомоторні навички та послідовність групових дій у складі прикордонних нарядів і підрозділів, обслуговування групової зброї.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	Психологія особистості та психологія розвитку як наукова і навчальна дисципліна	2	Л2						ІХ	1/1Л(2); 2/1Л(2); 2/2Сз(2); 3/1Л(2); 4/1Л(2); 4/2Сз(2); 5/1Л(2);	14
2	Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі	4	Л2	Сз2							
3	Зміст, структура та основні підходи до поняття «кар'єра».	2	Л2								
4	Зміст та основні умови професійного зростання військовослужбовців.	4	Л2	Сз2							
5	Гендер у психології розвитку.	2	Л2								
6	Самоменеджмент як складова розвитку успішної кар'єри.	4	Л2	Сз2					Х	6/1Л(2); 6/2Сз(2); 7/1Л(2); 7/2Сз(2); 8/1Л(2); 8/2Сз(2); 9/1Л(2); 9/2Сз(2);	16
7	Розвиток конструктивного мислення.	4	Л2	Сз2							
8	Особистість фахівця як суб'єкт творчої діяльності та професійного становлення.	4	Л2	Сз2							
9	Психологічна структура особистісного зростання.	4	Л2	Сз2							

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
10	Фактори розвитку особистості і їх вплив на професійну кар'єру.	4	Л2	Сз2					ХІ	10/1Л(2); 10/2Сз(2); 11/1Л(2); 11/2Сз(2); 12/1Л(2); 12/2Сз(2);	12
11	Особистісна зрілість як психологічна характеристика людини.	4	Л2	Сз2						ХІІ	13/1Л(2); 13/2Пз(2); Дз (4)
12	Психологія професійного самовизначення і самореалізації особистості.	4	Л2	Сз2							
13	Тренінгові вправи з особистісного зростання.	4	Л2		Пз2						
	Диференційований залік	4									
	Усього	50	26	18	2					Усього	88

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
4 курс, 7 семестр					
1			6	Психологія особистості та психічного розвитку як наукова і навчальна дисципліна	
	1	лекція	2	<u>Психологія особистості та психологія психічного розвитку як галузеві дисципліни психологічної науки</u> 1. Предмет, об'єкт, категоріальний апарат, завдання навчальної дисципліни. 2. Зв'язок навчальної дисципліни з іншими галузевими дисциплінами психологічної науки.	[1.1] ст. 7-11; [1.2] ст. 4-12
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Предмет психології розвитку, її становлення в XIX–XX ст.</u> 1. Предмет і методи психології розвитку. 2. Виділення психології розвитку в самостійну галузь психології та підходи до проблеми розвитку в основних психологічних напрямках.	[1.2] ст. 4-53; [2.3; 2.5; 2.6]
		самостійна робота	2	1. Історія дослідження особистості та її основні періоди: філософсько-літературний, клінічний, експериментальний.	[1.1] ст. 7-11; [1.2] ст. 4-12
2			10	Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі	
	1	лекція	2	<u>Основні принципи психології розвитку особистості.</u> 1. Історичний принцип психології розвитку особистості. 2. Суспільно-історичні фактори психології розвитку особистості.	[1.2] ст. 4-13; [2.3; 2.5; 2.6]
	2	семінар	2	<u>Рушійні сили та умови психічного розвитку особистості</u> 1. Характеристика суперечностей формування та розвитку особистості. 2. Аналіз умов психічного розвитку людини. 3. Системний аналіз розвитку на трьох рівнях життя людини.	[1.2] ст. 13-18; [2.3; 2.5; 2.6]

1	2	3	4	5	6
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Закономірності та динаміка психічного розвитку</u> 1. Основні властивості розвитку, форми та його типи. 2. Порівняльна характеристика кількісних та якісних змін.	[1.2] ст. 4-13; [2.3; 2.5; 2.6]
		самостійна робота	4	1. Розвиток і формування особистості. 2. Проблема взаємозв'язку біологічних і соціальних факторів у розвитку особистості. 3. Поняття психічної норми та ненормативний розвиток особистості. 4. Напрямки, концепції та теорії психічного розвитку.	[1.2] ст. 4-108; [2.3; 2.5; 2.6]
3			8	Зміст, структура та основні підходи до поняття «кар'єра»	
	1	лекція	2	<u>Кар'єра: основні поняття, структура, зміст.</u> 1. Зміст та структура поняття кар'єри. 2. Основні моделі розвитку кар'єри.	[1.1] ст. 14-19; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Аналіз розвитку кар'єри як соціального феномена.</u> 1. Аналіз поняття кар'єри як об'єкта управління. 2. Досвід закордонних країн у керуванні професійною кар'єрою.	[1.1] ст. 14-19; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	4	1. Поняття «горизонтальна кар'єра», «вертикальна кар'єра», «ступенева кар'єра». 2. Порівняльний аналіз понять «кар'єра» та «кар'єризм».	[1.2] ст. 4-108; [2.3; 2.5; 2.6]
4			6	Зміст та основні умови професійного зростання військовослужбовців.	
	1	лекція	2	<u>Особливості умов просування по військовій службі.</u> 1. Принципи постановки і реалізації кар'єрної мети військовослужбовця. 2. Морально-психологічні якості особистості командира та їх вплив на управління підрозділом.	[1.1] ст. 20-30; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Темперамент особистості</u> 1. Історія становлення та розвитку вчення про темперамент. 2. Зміст основних властивостей темпераменту. 3. Вплив властивостей темпераменту суб'єкта на його діяльність.	[1.1] ст. 30-40; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	1. Сучасні наукові концепції щодо визначення видів темпераменту та його змісту їх властивостей.	[1.1] ст. 30-40; [2.1-2.9]

5			8	Гендер у психології розвитку.	
	1	лекція	2	<u>Гендерна етнокультура українців.</u> 1.Архетипні уявлення про Матір та Жінку в трипільських знахідках. Культ жінки-матері в українській міфології: Берегиня, Богоматір, Хранителька домашнього вогнища. 2.Міфи та реальність у подоланні гендерних стереотипів.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Гендерні характеристики особистості.</u> 1. Соціально-психологічний аналіз гендерних стереотипів, гендерних ролей та гендерних атиюдів. 2. Гендерна ідентичність особистості. 3. Сексуальна ідентичність. 4. Феномен queer-ідентичності.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	4	<u>Актуальні проблеми гендерної психології.</u> 1.Концепції, форми психологічного насильства щодо жінок. 2.Віктимізація жінок у суспільстві. 3.Жінки і війна: психологічні аспекти.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
6			10	Самоменеджмент як складова розвитку успішної кар'єри.	
	1	лекція	2	<u>Поняття кар'єри та успіху в самоменеджменті</u> 1.Поняття та суть кар'єри в самоменеджменті. 2.Особливості планування кар'єри. 3. Формулювання балансу успіхів та невдач.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	4	<u>Сучасні методи самопрезентації і планування кар'єри.</u> 1. Професійне резюме як спосіб самопрезентації і планування кар'єри. 2. Психологічне есе «Я і моя кар'єра». 3. Діагностика самооцінки реалізації життєвих цілей особистості.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	4	<u>Психологія гендерної соціалізації</u> 1. Загальні питання гендерної соціалізації. 2.Чинники гендерної соціалізації. 3.Психологічні аспекти проблеми сексизму та асиметрії в процесі гендерної соціалізації. 4. Гендерні зміни у сучасному суспільстві.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.8; 2.9]
7			8	Розвиток конструктивного мислення	
	1	лекція	2	<u>Моделювання ситуацій виявлення необхідних рис</u>	[1.1] ст. 112- 130;

				1. Ірраціональні настанови. 2. Емоційно-почуттєве виховання і самовиховання особистості.	[2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Соціально-психологічні характеристики тренінгів особистісного зростання.</u> 1. Тренінг як форма активного навчання, метою якого, насамперед, є передача і відпрацювання психологічних знань, навичок і умінь; 2. Тренінг як метод створення умов для саморозкриття учасників і самостійного пошуку ними способів розв'язання власних проблем.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.9]
		самостійна робота	4	<u>Психологічний тренінг з розвитку професійної ідентичності.</u> 1. Концепція професійної ідентичності. 2. Протиріччя між уявними та реальними умовами професійної діяльності	[1.1] ст. 112-113; [2.1-2.9]
8			17	Особистість фахівця як суб'єкт творчої діяльності та професійного становлення.	
	1	лекція	2	<u>Провідні якості та прояви особистості фахівця</u> 1. Основні чинники формування особистості як суб'єкта соціального буття. 2. Основні психологічні показники професіоналізму фахівця.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Динаміка розвитку особистості в професійній діяльності.</u> 1. Основні детермінанти продуктивності праці. 2. Несприятливі функціональні стани людини в праці.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (реферат)	10	<u>Тематика рефератів відповідно до розділу</u>	
		самостійна робота	3	1. Основні підходи щодо сутності професійної орієнтації. 2. Професійна орієнтація та орієнтування в професії.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
9			7	Психологічна структура особистісного зростання	
	1	лекція	2	Особистісні фактори розвитку кар'єри 1. Діагностика самооцінки реалізації життєвих цілей особистості. 2. Особливості застосування тренінгових методик з особистісного зростання.	[1.1] ст. 184-194; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності.</u> 1. Психологія професіоналізму та вершин майстерності. 2. Елементи творчості в праці та індивідуальний стиль професійної	

				діяльності	
		самостійна робота	3	1. Поняття професіогенезу. 2. Основні етапи розвитку особистості як суб'єкта праці.	[1.1] ст. 184-194; [2.1-2.9]
10			6	Фактори розвитку особистості та їх вплив на професійну кар'єру	
	1	лекція	2	<u>Фактори та правила, що забезпечують успішну адаптацію особистості.</u> 1.Вміння організації співпраці з колегами, начальниками та підлеглими. 2. Фактори, що перешкоджають адаптації персоналу.	[1.1] ст. 200-210; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Структура загальної та спеціальної програми адаптації.</u> 1.План адаптації персоналу. План адаптації керівників. 2.Етапи процесу адаптації персоналу. Види входження новачка в організацію.	[1.1] ст. 211-217; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	1. Фактори професійного росту персоналу.	[1.1] ст. 200-217; [2.1-2.9]
11			18	Особистісна зрілість як психологічна характеристика людини	
	1	лекція	2	<u>Характеристика особистісної зрілості.</u> 1.Визначення поняття зрілості та особистісна зрілість. 2. Види зрілості та їх співвідношення з особистісною зрілістю. 3. Кроскультурні, вікові, гендерні відмінності у розумінні особистісної зрілості.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Феномен прокрастинації в контексті досягнення життєвого успіху особистості.</u> 1. Прокрастинація як феномен. 2. Розуміння прокрастинації в теоріях зарубіжних та вітчизняних вчених. 3.Причини виникнення прокрастинації. Методи діагностики причин прокрастинації.	[1.1] ст. 220-226; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Соціокультурний та гуманістичний напрям в психологічній науці</u> 1. Історія розвитку соціокультурного напрямку в психологічній науці. 2.Історія розвитку гуманістичного напрямку в розвитку психології особистості.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (реферат)	10	<u>Тематика рефератів відповідно до розділу</u>	
		самостійна робота	2	1.Характеристика діяльності представників соціокультурного та гуманістичних концепцій та їх внесок в розвитку психологічної науки.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]

12			7	Психологія професійного самовизначення і самореалізації особистості.	
	1	лекція	2	<u>Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності.</u> 1. Психологія професіоналізму та вершин майстерності. 2. Елементи творчості в праці та індивідуальний стиль професійної діяльності.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]
	2	семінар	2	<u>Кризи професійного розвитку особистості.</u> 1. Поняття про кризи професійного розвитку, їх функції та динаміка 2. Характеристика типових криз професійного розвитку особистості.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]
		самостійна робота	3	1. Проблема релевантності переживання криз професійного розвитку. 2. Поняття про нормативні та ненормативні кризи фахового розвитку.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]
13			9	Тренінгові вправи з особистісного зростання	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика тренінгу особистісного зростання</u> 1. Структура тренінгу особистісного зростання. 2. Основні завдання та аспекти тренінгу особистісного зростання.	[1.3] ст. 80-152; [2.1-2.9]
	2	практичне заняття	2	<u>Характеристика основних методів і форм тренінгу особистісного зростання</u> 1. Психодіагностика рівня розвитку особистості. 2. Психологічний аналіз життєвого шляху і методика побудови особистих планів.	[1.3] ст. 80-152; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості</u> 1. Зміст теорій професійного самовизначення. 2. Зміст психологічних теорій професійної мотивації.	[1.3] ст. 80-152; [2.1-2.9]
		самостійна робота	3	<u>Особистість і професійна діяльність</u> 1. Мотиви вибору професії та професійного навчання. 2. Психологічні основи оптимального вибору професії.	[1.3] ст. 112-135
	Диференційований залік		4		
	Разом за семестр		120		
	Усього		120		

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-_12.01.-.pdf.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Базова

- 1.1. Москалець В. П. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 262 с.
- 1.2. Пісоцький В. П., Горянський А. М. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ: КНТ, 2018. 144 с.
- 1.3. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 438 с.

2. Додаткова

- 2.1. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009.
- 2.2. Копець Л. В. Психологія особистості. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
- 2.3. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум: Навч. посіб. Київ: Каравела, 2009. 338 с.
- 2.4. Папуча М. В. Проблеми психології особистісного розвитку. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2008. 384 с.
- 2.5. Психологія личности : Словарь-справочник. Под ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ: РУТА, 2001.
- 2.6. Семиченко В. А. Психологія личности. Київ: Видавець Ешке О. М., 2001. 427 с.
- 2.7. Семиченко В. А. Психологія личности. Київ: Видавець Ешке О. М., 2001. 427 с.
- 2.8. Франкл В. Людина у пошуках суті. Психолог у концтаборі. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2016. 160 с.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

- 3.1. <http://psychological.ucoz.ua/publ/35>
- 3.2. http://www.bronnikov.kiev.ua/book_3_0.php
- 3.3. http://mobile.pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
- 3.4. <http://implicit.harvard.edu/implicit/>
- 3.5. <http://www.salto-youth.net>
- 3.6. <http://www.youthwork.com>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання,
які сприяють досягненню програмних результатів навчання

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Додаток Б
Методи контролю досягнень
програмних результатів навчання

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний